
Lav grad av medbestemmelse i helseforetakene

AKTUELT I FORENINGEN

JULIE KALVELAND

Julie.kalveland@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

En ny undersøkelse viser at sykehusansatte opplever lite rom for medbestemmelse i arbeidshverdagen.

LAV INNFLYTELSE: Ansatte i helseforetakene er blant de som opplever den høyeste graden av standardisering og kontroll på arbeidsplassen. Foto: Thomas Barstad Eckhoff/Legeforeningen

Arbeidsforskningsinstituttet (Afi) presenterte nylig funnene fra deres årlige undersøkelse om medvirkning i arbeidslivet. Legeforeningen er blant oppdragsgiverne sammen med Politiets Fellesforbund, Forskerforbundet, Forbundet for Ledelse og Teknikk, SAFE og Lederne.

- Medbestemmelse er sentralt i den nordiske arbeidslivsmodellen, og det er en bred enighet om at løsningene i de nordiske landene har vært viktige for utviklingen av et godt arbeidsliv. Mange av våre medlemmer, spesielt i sykehusene, opplever å ha fått mindre innflytelse i organiseringen av virksomheten og utformingen av tjenestene, sier Christian Grimsgaard, foretakstillitsvalgt ved OUS og tidligere sentralstyremedlem.
- Andre yrkesgrupper oppfatter også at medbestemmelse og medvirkning svekkes i arbeidslivet og sammen har vi ønsket en grundigere kartlegging av hvilken vei norsk arbeidsliv utvikler seg.

Bekymringsfullt i sykehusene

Medbestemmelsesbarometeret 2017 viser at 43 prosent opplever at arbeidslivet utvikler seg til å bli mer autoritært. 28 prosent mener arbeidslivet er uendret og 18 prosent vet ikke. Kun 12 prosent tror arbeidslivet går i en mer demokratisk retning. I helseforetakene er andelen som mener arbeidslivet går i en autoritær retning hele 47 prosent.

Christian Grimsgaard. Foto: Thomas Barstad Eckhoff/Legeforeningen

– Det overordnede funnet i undersøkelsen er at arbeidstakerne opplever at arbeidslivet utvikler seg i mer autoritær retning, og at medbestemmelsen svekkes. Denne opplevelsen er sterkest i statlig sektor, og i helseforetakene spesielt, forklarer Grimsgaard.

Undersøkelsen viser at ansatte i statlige virksomheter har den høyeste graden av standardisering og kontroll, og den laveste graden av medbestemmelse, sammenlignet med ansatte i privat og kommunal sektor. I staten utmerker de ansatte i statsaksjeselskapene og helseforetakene seg mest med høy grad av kontroll og lav grad medbestemmelse.

– Resultatene bekrefter inntrykkene som formidles fra medlemmene våre. Manglende medvirkning er etter vårt syn særskilt bekymringsfullt i sykehusene, som er høykompetansevirksomheter. Manglende medvirkning og engasjement svekker sykehusenes mulighet til å videreutvikle tjenestetilbudet, sier Grimsgaard.

Påvirker fag, tillit og konflikt

Forskerne bak barometeret har også sett på tillit mellom ansatte og ledelse, og konfliktnivå. De finner blant annet at:

- Ansatte i privat sektor og i fylkeskommunal/kommunal sektor opplever å ha større innflytelse på kvalitet i eget arbeid og kvalitet og arbeidsmetoder i virksomheten, sammenlignet med ansatte i statlig sektor.
- Det er et lavere nivå av tillit til alle ledelsesnivåene blant ansatte som oppgir standardisering og kontroll som dominerende ledelses- og styringsform. Det er et høyere nivå av tillit blant arbeidstakere som oppgir medvirkning, særlig til nærmeste leder.
- Den laveste rapporterte konflikthfrekvensen er blant arbeidstakere som opplever en høy grad av medvirkning.

Medbestemmelsesbarometeret 2017 er tilgjengelig på Arbeidsforskningsinstituttets nettsider: www.afl.no.

Publisert: 5. februar 2018. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.